

Калінова Л.М.

вчитель,

КЗО «Навчально-виховний комплекс № 87 ДНЗ» ДМР

ЗМІСТ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ В РОБОТІ З ДІТЬМИ, ЯКІ МАЮТЬ ОСОБЛИВІ ОСВІТНІ ПОТРЕБИ

Сучасні тенденції розвитку корекційної педагогіки характеризуються індивідуалізацією та диференціацією навчання дітей, які мають особливі освітні потреби. Головний зміст корекційно-педагогічного та навчально-виховного процесів зосереджується на специфічній особистості дитини з урахуванням особливостей її розвитку, схильності до пізнання тощо. Як зазначає В. Онопрієнко, корекційна педагогіка дає змогу ефективно вирішувати проблеми підтримки дітей з різними відхиленнями у розвитку [1].

А. Уолворк виділяє основні принципи, на основі яких має відбуватися корекційно-педагогічний та навчально-виховний процеси, до яких належать: диференційований (педагогічно-психологічний, фізіологічний та клінічний підхід до впровадження корекційної допомоги та діагностики); детальний опис індивідуальних, загальних та специфічних особливостей розвитку дитини; забезпечення необхідних умов для навчання, лікування та навчання дітей з вадами зору; створення умов для самореалізації дітей та їх соціальної адаптації [2].

Т. Антоненко та Г. Шевченко зазначають, що корекційна педагогіка повинна проводитися паралельно з ходом загальноосвітнього процесу, у зв'язку з чим заняття повинні бути індивідуалізованими, в залежності від освітніх потреб дитини [3, с. 95].

Навчання дітей з особливими освітніми потребами передбачає формування для них відповідного корекційно-розвивального середовища, яке забезпечує адекватні умови та однакові зі звичайними дітьми шанси для здобуття освіти в рамках спеціальних освітніх стандартів, оздоровлення та лікування, навчання та виховання, виправлення порушень розвитку та соціалізацію дітей з особливими освітніми потребами.

На базі корекційної педагогіки та інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації діяльності інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах відбувається процес соціалізації дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами [4]. З метою пришвидшення та

полегшення інтеграції дітей з особливими освітніми потребами в соціальні відносини існує постійна потреба до пошуку ефективних корекційних та інноваційних підходів, таких як практичні методи, техніки організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

У дослідженнях сучасних вчених корекційно-педагогічна робота визначається як система спеціальної освіти та виховання дітей з особливими освітніми потребами, де корекція пов'язана з розвитком дитини. При здійсненні навчально-виховного процесу в спеціальних навчальних закладах корекційний розвиток як спеціально організований і спрямований процес не відрізняється і не може існувати поза корекційним навчанням і вихованням.

Досягнувши максимальних успіхів у корекційній педагогіці для виховання і розвитку, корекційна спрямованість навчання стане невід'ємною частиною всіх процесів спеціальної освіти вихованців з особливими освітніми потребами. Оскільки розвиток дітей з особливими освітніми потребами здійснюється під час навчання та в процесі навчання, то в цій діяльності буде присутній корекційний ефект.

Таким чином, спеціальна, як і загальна освіта є потрійною і складається з корекційного навчання, корекційної освіти та корекційного розвитку:

- корекційного навчання визначається, як набуття знань про шляхи і засоби подолання порушень психічного та фізичного розвитку у дітей та способи застосування набутих знань;

- корекційна освіта являє собою виховання типологічних властивостей і якостей особистості, специфіки особистісної діяльності (пізнавальної, трудової, естетичної тощо), що дозволяє адаптуватися в соціальному середовищі;

- корекційний розвиток визначається, як корекція чи подолання порушень інтелектуального та фізичного розвитку, удосконалення психічних і фізичних функцій, збереженої сенсорної сфери та нейродинамічних механізмів компенсації порушень [5].

Психолого-педагогічний супровід визначається як головний процес в корекційній педагогіці, який здатний забезпечити плідне інтегроване навчання дітей з особливими освітніми потребами в освітніх закладах. В умовах сучасного часу супровід змінює вигляд змісту та технологію діяльності педагогів через зміну ставлення соціуму до осіб з особливими освітніми потребами.

Однією з головних умов реалізації інклюзивної освіти являється першочергове виявлення відхилень у розвитку, у період від народження до 3 років, а далі застосування корекційного впливу, який перешкоджає розвитку подальших порушень. Хід психолого-педагогічного супроводу протікає в освітніх закладах на рівні: індивідуального супроводу кожної дитини, супроводу дитячого колективу, навчально-виховного процесу, педагогічних кадрів, сім'ї.

Інклюзивна освіта визначається як освіта для дітей з легкими порушеннями. До основних способів включення дітей з особливими потребами до інклюзивного класу належать наступні:

1. Приймати дітей з особливими освітніми потребами як звичайних.
2. Включати дітей у однакові види діяльності, але ставити різні завдання.
3. Залучати до спільних форм навчання та групове вирішення пізнавальних завдань.
4. Використовувати спільні ігри та заняття [6].

Розвідки з питань інноваційних підходів до взаємодії з дітьми з особливими освітніми потребами диференціюють моделі психолого-педагогічного супроводу залежно від визначення цільової поведінки, якої слід набути дитині в процесі корекційної взаємодії [7, с. 400]. В основному в центр уваги дедалі частіше ставиться не корекційна взаємодія з боку дорослих як ініціаторів і фасилітаторів у парадигмі інклюзивної освіти, а акцентується роль на ровесниках дитини та на їхньому позитивному впливі на формування соціальних навичок в дитини. До основних методик в корекційній педагогіці належать методика візуальних підказок; корекція основного реагування, або тренінг зі зворотним реагуванням; «навчання ровесників ровесниками»; техніки відео-моделювання та методики прямих інструкцій.

Отже, корекційна педагогіка за умов інтегрованого навчання включає у собі як корекцію знань, психічних функцій, а й взаємовідносин, комунікативних навичок у вигляді спільної діяльності педагогів та дітей з особливими освітніми потребами.

Список використаних джерел:

1. Onopriienko V. Target functions of environmental education and upbringing. *Scientific Journal of Polonia University*. 2016. Vol. 19(4), pp. 115–121. DOI: <https://doi.org/10.23856/1912> (дата звернення: 17.12.2021).

2. Wallwork A. Education, Background, Upbringing, (Good / Bad) Manners, Training. In: Top 50 Vocabulary Mistakes. Easy English! Springer, Cham. 2018. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-70981-9_26 (дата звернення: 17.12.2021).

3. Антоненко Т. Л., Шевченко Г. П. Гармонійна єдність духовності, культури, освіти і виховання особистості. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2020. Т. 21. № 1. С. 94–101.

4. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації діяльності інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах: Лист МОН № 1/9-487 від 12.10.15 року. URL: <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/48151/> (дата звернення: 17.12.2021).

5. Yarmola N. A., Torop K. S. The current state of the system of general secondary education of children with special educational needs in Ukraine. *Pedagogical and psychological sciences: regularities and development trends* : Collective monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2020, pp. 452–469. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-023-0-28> (дата звернення: 17.12.2021).

6. Таболова Э. С., Говенко Ю. А. Содержание коррекционно-педагогической работы с детьми, имеющими особые образовательные потребности. *Университетская наука*. 2019. № 1(7). С. 174–176.

7. Rogers S. J. Interventions that facilitate socialization in children with autism. *Journal of autism and developmental disorders*. 2000. Vol. 30(5), pp. 399–409.